

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 60/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti TOMUS s. r. o., Turčianska 16, Bratislava, IČO 35845287, zastúpenej ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU SLIVKA & LEČKOVÁ, s. r. o., Turčianska 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Roman Slivka, CSc., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 84/2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. januára 2021 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti TOMUS, s. r. o., Turčianska 16, Bratislava, IČO 35 845 287 (ďalej len „sťažovateľka“ v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU SLIVKA & LEČKOVÁ, s. r. o., Turčianska 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Roman Slivka, CSc., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 84/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 23. júna 2011 na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) žalobu o náhradu škody. Konanie bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 25 C 106/2011. Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom z 29. októbra 2018. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalovaná strana. Súdny spis bol 5. apríla 2019 predložený krajskému súdu.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že odvolacie konanie je vedené na krajskom súde pod sp. zn. 14 Co 84/2019. Odvolací súd ku dňu podania ústavnej sťažnosti nerozhodol a nevykonal ani žiadny úkon. Podľa sťažovateľky krajský súd *„nepostupuje v konaní v súlade s príslušnými právnymi normami tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Ústavné právo žalobcu na spravodlivý proces je v tomto prípade zjavne porušované, keďže žaloba bola podaná ešte v roku 2011 a po uplynutí takmer 10 rokov márne čaká na rozhodnutie veci.“*

4. Sťažovateľka podala 22. januára 2020 predsedovi krajského súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní a žiadala, aby prijal opatrenia na ich odstránenie. Podpredseda krajského súdu v prípise zo 4. februára 2020 sťažovateľke oznámil, že sťažnosť považuje za dôvodnú a za vzniknutú nečinnosť sa ospravedlnil. Na odstránenie prietahov v predmetnom konaní však neprijal žiadne konkrétne efektívne opatrenia. Z dôvodu, že sťažnosť „*nebola riadne vybavená*“, požiadala sťažovateľka 5. februára 2020 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) o prešetrenie vybavenia sťažnosti a prijatia konkrétnych opatrení na odstránenie prietahov v konaní. V odpovedi na sťažnosť ministerstvo spravodlivosti listom z 10. marca 2020 vyhodnotilo žiadosť sťažovateľky o prešetrenie postupu krajského súdu za nedôvodnú.

5. Podľa sťažovateľky aj napriek podaným sťažnostiam v napadnutom konaní nedošlo k žiadnym zmenám, krajský súd o odvolaní nerozhodol, preto sa ústavnou sťažnosťou z 27. júla 2020 domáhala, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní, a tiež žiadala priznať primerané finančné zadostučinenie a náhradu trov konania. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 481/2020 z 22. októbra 2020 odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú z dôvodu, že nepovažoval doterajšiu dĺžku odvolacieho konania (celkovo 18 mesiacov) za nezlučiteľnú s namietaným základným právom podľa ústavy a právom podľa dohovoru.

6. Sťažovateľka podala 10. novembra 2020 opakovanú sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní predsedovi krajského súdu, z ktorého odpovede z 18. novembra 2020 podľa sťažovateľky „*nie je zrejmé*“, či bola opakovaná sťažnosť vyhodnotená ako dôvodná, a nevyplýva z nej ani to, že bolo prijaté akékoľvek opatrenie na nápravu. Z odpovede predsedu krajského súdu však vyplýva, že predsedníčka senátu v právnej veci sťažovateľky v správe o stave napadnutého konania z 2. júla 2020 uviedla predpoklad, že vec bude prejednaná a rozhodnutá do konca roka 2021, pričom poukázala na aktuálnu zaťaženosť senátu a skladbu riešených vecí.

7. Sťažovateľka následne požiadala ministerstvo spravodlivosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti. Ministerstvo spravodlivosti v odpovedi z 11. januára 2021 uviedlo, že žiadosť sťažovateľky o prešetrenie vybavenia sťažnosti považuje za nedôvodnú, a poukázalo na to, že už na základe jej žiadosti z februára 2020 požiadalo predsedu krajského súdu o zasielanie správ o stave napadnutého konania v stanovených intervaloch a že tieto pravidelne vyhodnocuje.

8. Poukazujúc na už uvedené, sťažovateľka podala túto ústavnú sťažnosť, v ktorej uvádza, že nesúhlasí s tým, že ústavný súd v rozhodnutí o jej predchádzajúcej ústavnej sťažnosti zúžil svoj ústavný prieskum len na odvolacie konanie, a argumentuje, že konanie na okresnom súde prebiehalo sedem rokov a rozhodnutie vo veci bolo napadnuté „*účelovým odvolaním*“. Podľa názoru sťažovateľky je celková dĺžka konania všeobecných súdov v jej právnej veci neprimeraná a dochádza k priet'ahom, pričom nejde o vec skutkovo či právne náročnú. Sťažovateľka namieta, že nenesie zodpovednosť za neschopnosť štátu zabezpečiť personálne a technické vybavenie krajského súdu tak, aby tento dokázal plniť svoju úlohu a zabezpečiť garantované základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

9. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľka zároveň žiada, aby ústavný súd v náleze prikázal krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných priet'ahov, priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a nahradil trovy konania v sume 450,28 €.

II.

Relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

14. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

16. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

17. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

18. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľky proti postupu krajského súdu, ktorým boli podľa nej v napadnutom konaní spôsobené zbytočné prietahy, čím malo dôjsť aj k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Ústavný súd konštatuje, že takmer totožnú ústavnú sťažnosť sťažovateľky uznesením sp. zn. II. ÚS 481/2020 z 22. októbra 2020 (ďalej len „uznesenie ústavného súdu“) odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na to, že od predchádzajúceho rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky uplynuli len 3 mesiace, pričom nedošlo k podstatnej zmene okolností, ústavný súd sa pridrižiava svojich záverov vyslovených v uznesení z 22. októbra 2020, ktoré opakovane (po doplnení) dáva do pozornosti sťažovateľky.

20. Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie základného práva sa namieta v konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v sťažnosti sťažovateľky nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015).

21. Vychádzajúc z ústavnej sťažnosti a jej príloh, ústavný súd zistil, že napadnuté konanie na krajskom súde prebieha od 5. apríla 2019, keď mu bol predložený spis okresného súdu na rozhodnutie o odvolaní, a ku dňu rozhodovania ústavného súdu o tejto ústavnej sťažnosti krajský súd o odvolaní nerozhodol.

22. Pokiaľ sťažovateľka namieta nečinnosť krajského súdu spočívajúcu v tom, že zo strany krajského súdu nebol iniciovaný žiaden procesný úkon, ústavný súd dáva do pozornosti, že krajský súd vo veci koná ako odvolací súd, úlohou ktorého je posúdiť vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštalencie. Krajský súd nie je povinný nariadiť pojednávanie (§ 385 Civilného sporového poriadku). To však (aj vzhľadom na predmet konania) nevyhnutne neznamená, že odvolací súd sa vecou dosiaľ nezaoberal.

23. Význam samotného konania a jeho výsledok je nepochybne pre sťažovateľku dôležitý a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať. Vnímajúc však celkovú dĺžku samotného napadnutého konania, ktorú ústavný súd môže posudzovať (ku dňu rozhodovania ústavného súdu 22 mesiacov), ústavný súd opakovane konštatuje, že dĺžka odvolacieho konania, ktorá sa predĺžila aj v dôsledku mimoriadnej pandemickej situácie na území Slovenskej republiky, nie je neúnosná.

24. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 375/08). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie sťažovateľom označeného základného práva (I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05, I. ÚS 191/2015). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01), čo však nie je prípad v prejednávanej veci.

25. Prístup ústavného súdu nie je špecifickým ani z komparatívneho pohľadu, zohľadňujúc najmä judikatúru ESĽP. Medzi mnohými možno poukázať na viaceré rozhodnutia, v zmysle ktorých ESĽP v súvislosti s právom na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s ohľadom na ojedinelú nečinnosť súdu členského štátu a charakter súdneho konania toleroval napr. 20 mesiacov nečinnosti odvolacieho súdu, kým rozhodol o odvolaní sťažovateľa (pozri *Cesarini v. Taliansko*, č. 11892/85, rozhodnutie ESĽP z 12. 10. 1992, body 20 – 21), alebo 28 mesiacov trvajúce obdobie nečinnosti súdu (od podania žaloby do výzvy súdu na jej doplnenie) v rámci civilného konania (pozri *Dostál v. Česká republika*, č. 52859/99, rozhodnutie ESĽP z 25. 5. 2004, body 192 – 193).

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovacu prax a judikatúru ESĽP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru (III. ÚS 340/2013, III. ÚS 566/2014, IV. ÚS 201/2018, I. ÚS 115/2019, II. ÚS 234/2019).

26. Podpredseda krajského súdu v odpovedi na sťažnosť sťažovateľky na prietahy v napadnutom konaní uznal aj existenciu prietahov a ospravedlnil sa za ne. Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už uviedol, že skutočnosť, že orgán štátnej správy súdu uzná sťažnosť na prietahy za dôvodnú, nemusí viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie, pretože ústavný súd, pridržiavajúc sa doterajšej stabilizovanej judikatúry, považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09).

27. Na základe uvedeného ústavný súd nevyhodnotil doterajšiu dĺžku odvolacieho konania od predloženia veci odvolaciemu súdu (5. apríla 2019, pozn.) do podania tejto ústavnej sťažnosti (21. januára 2021, pozn.) ako nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu krajského súdu v napadnutom konaní ústavný súd dospel k záveru, že doterajšia dĺžka napadnutého odvolacieho konania nesignalizuje nečinnosť v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

28. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľky, že ústavný súd by mal pri rozhodovaní o jej ústavnej sťažnosti zohľadniť celkovú dĺžku konania v jej právnej veci, teda aj konanie na okresnom súde, ktoré trvalo sedem rokov, ústavný súd poukazuje na § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 alebo § 131a neustanovujú inak.

29. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

30. Ústavný súd v závere pripomína, že ak by krajský súd v napadnutom konaní bez ospravedlniteľného dôvodu nepostupoval plynulo, resp. efektívne, sťažovateľke nič nebráni v tom, aby za splnenia všetkých podmienok predložila ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť, ktorou bude namietat' porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2021

Peter Molnár
predseda senátu